

Frånvarouppföljning Alströmergymnasiet

Läsår: 2017/2018

Tidsspänn: VT 2018

Data från Hypergene 181203

Översikt

Jämförelse av frånvaro för samtliga elever vid Alströmergymnasiet (gymnasieskolan) läsår 2016/2017 och 2017/2018.

	Närvaro	Frånvaro	Varav ogiltig frånvaro
HT 2016	86,0 %	14,0 %	4,0 %
Kvinna	86,7 %	13,3 %	3,0 %
Man	85,5 %	14,5 %	4,8 %
VT 2017	81,9 %	18,1 %	6,3 %
Kvinna	83,8 %	16,2 %	4,0 %
Man	80,5 %	19,5 %	8,1 %
HT 2017	84,8 %	15,2 %	4,4 %
Kvinna	84,7 %	15,3 %	2,9 %
Man	84,8 %	15,2 %	5,6 %
VT 2018	82,6 %	17,4 %	4,6 %
Kvinna	82,7 %	17,3 %	3,0 %
Man	82,5 %	17,5 %	5,8 %

Av tabellen ovan kan utläsas att frånvaron under vårterminen generellt är högre än höstterminen. En orsak kan vara att eleverna själva rapporterar in sin frånvaro från det år de fyller 18. Under våren är det också minst chans att kunna påverka sitt slutbetyg vilket kan vara en orsak till högre frånvaro. Det kan i tabellen ovan utläsas att närvaron har ökat från vårterminen 2017 till vårterminen 2018 vilket är positivt. Detta kan bero på ökade insatser av bland annat elevhälsoteam, mentorer och rapportering vilket framgår av texten nedan.

Jämförelsen visar att, bortsett från VT 2017, skiljer sig den totala frånvaron för kvinnliga och manliga elever marginellt. Sett till den ogiltiga frånvaron så har de manliga eleverna däremot en högre andel ogiltig frånvaro.

Sektor 1

Närvaro/frånvaro per program

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Högskoleförberedande program	84,6 %	15,4 %	2,5 %
Ekonomiprogrammet	84,6 %	15,4 %	2,5 %

Ekonomiprogrammet har 186 elever under VT-18.

Arbetslaget har tillsammans med elevhälsoteamet (EHT) ett fortsatt fokus på frågan kring frånvaro.

Stor del av mentorstiden används till att prata närvaro/frånvaro och riktlinjer kring detta. Studieteknik, kurs- och ämnesinformation, schema och kommande aktiviteter finns också på agendan. Insatser görs för att öka elevernas insikt om betydelsen av att tidigt i åk 1 få förståelse för sin nya utbildning genom kursupplägget, studier, betyg/bedömning etc. Det är också av betydelse att eleven känner att relationen till undervisande lärare och kamrater fungerar bra samt har kunskap om vart de kan vända sig vid behov av olika former av stöd.

EHT arbetar för att göra sig synlig och känd för alla elever på ekonomiprogrammet men har ett speciellt fokus på åk 1, då det tydligt kan göra skillnad för elevens studiemöjligheter.

Närvaro/frånvaro per årskurs

Årskurs	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Sektor 1	84,6 %	15,4 %	2,5 %
1	85,6 %	14,4 %	1,9 %
2	85,6 %	14,4 %	1,3 %
3	82,1 %	17,9 %	4,7 %

På ekonomiprogrammet har det skett förändringar kring giltig frånvaron i åk 1 och åk 2 från föregående läsår. Här förekommer nu frånvaro i lika hög grad. Frånvaron ökar sedan i åk 3. I jämförelse av den ogiltiga frånvaron sticker åk 2 ut då eleverna i denna årskurs har lägst procent med 1,3 %, i jämförelse med åk 1 och åk 3.

En känd orsak till ökad frånvaro under vårterminen i åk 2 och/eller höstterminen i åk 3 är att eleven fyller 18 år och själv anmäler frånvaro. En annan orsak till frånvaro är att många elever bokar in körlektioner på skoltid eller tackar ja till arbetspass på sina extraarbeten. Det är viktigt att ha en tydlig dialog med både enskild elev och hela grupper kring vad konsekvenserna blir för studieresultatet vid stor frånvaro. Arbetet med att fortsätta tydliggöra vikten av närvaro för alla elever, på klassens mentorstid, vid utvecklingssamtal, olika former av återkopplingar med undervisande lärare, information på föräldramöten mm.

Närvaro/frånvaro per kön

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Alla kön	84,6 %	15,4 %	2,5 %
Kvinna	84,8 %	15,2 %	1,5 %
Man	84,4 %	15,6 %	3,4 %

I jämförelsen mellan könen syns att flickor har högre andel anmäld frånvaro, medan pojkar har högre andel oanmäld frånvaro. Frånvaron är en fortsatt utmaning för arbetslag och EHT att arbeta vidare med på programmet.

Gymnasiesärskolan

Vid gymnasiesärskolan läste 36 elever under läsåret 2017/2018.

På Individuella programmet finns frånvaro endast vid anmäld ledighet eller sjukdom.

På Nationella programmet förekommer frånvaro både anmäld och ogiltig. Frånvaron är högst bland flickor. Det finns en tät kontakt och dialog med föräldrar kring aktuella elever. Mentorerna får stöd av EHT i detta arbete. I nuläget syns att arbetet kring individ och frånvaro gjort en stor skillnad och programmet har i nuläget mycket liten andel frånvaro.

Sektor 2

Närvaro/frånvaro per program

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro
Sektor 2	86,8 %	13,2 %	3,2 %
Bygg- och anläggningsprogrammet	81,7 %	18,3 %	5,5 %
EI- och energiprogrammet	85,5 %	14,5 %	3,7 %
Teknikprogrammet	88,7 %	11,3 %	2,4 %

Frånsett bygg- och anläggningsprogrammet är frånvaron något högre på sektor 2 jämfört med snittet för hela Alströmergymnasiet. Elever på bygg- och anläggningsprogrammet har i regel bra närvaro på sin APL, men är inte lika motiverade till kärnämnen. Sedan höstterminen har närvaron gått upp på samtliga program på sektor 2. På bygg- och anläggningsprogrammet den ogiltiga frånvaron har minskat med 3,7 procentenheter jämfört med HT-17.

Närvaro/frånvaro per årskurs

Årskurs	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Sektor 2	86,8 %	13,2 %	3,2 %
1	89,1 %	10,1 %	2,5 %
2	85,5 %	14,5 %	3,6 %
3	85,1 %	14,9 %	3,8 %

Den ogiltiga frånvaron är förhållandevis låg i jämförelsen med frånvaron i stort. Elever med en lägre frånvaro är överlag bättre på att anmäla frånvaro vid sjukdom eller annan giltig orsak. Elever med extremt hög frånvaro tycks, med vissa undantag, i mindre grad fortsätta anmäla frånvaron där ohälsan är uppmärksammas och åtgärder redan satts in. Detta mönster kan dock endast ses om man tittar på varje elev enskilt.

En annan orsak till högre frånvaro hos elever på el- och energiprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet i åk 3 är att eleverna är eftertaktade på arbetsmarkanden och blir erbjudna jobb redan i åk 2. Att eleverna får jobb under studietiden kan försvaga studiemotivationen.

Positivt är att frånvaron, även ogiltig frånvaro, har sjunkit i samtliga årskurser jämfört med HT-17.

Närvaro/frånvaro per kön

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Alla kön	86,8 %	13,2 %	3,2 %
Kvinna	84,1 %	15,9 %	4,8 %
Man	87,3 %	12,7 %	2,9 %

Flickornas närvaro har minskat med 4,6 procentenheter sedan HT-17, medan pojkarnas närvaro har ökat med 2,1 procentenheter.

Vid sektor 2 är majoriteten av eleverna pojkar och antalet flickor är låg, vilket försvårar analysen. Genom elevhälsans arbete ser vi att flera flickor inte mår bra och har fast kontakt med EHT. Flickornas höga frånvaro är kopplad till måendet.

Sektor 3

Närvaro/frånvaro per program

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Samhällsvetenskapsprogrammet	80,7 %	19,3 %	2,9 %
Humanistiska programmet	88,5 %	11,5 %	1,2 %
Barn- och fritidsprogrammet	81,1 %	18,9 %	5,1 %
Vård- och omsorgsprogrammet	74,5 %	25,5 %	4,6 %

Samhällsvetenskapsprogrammet har högre genomsnittlig frånvaro än de övriga högskoleförberedande programmen på Alströmergymnasiet. Majoriteten av dessa timmar står en mindre andel elever för. På programmet har vi varit framgångsrika i att behålla elever inom programmet som annars hade valt att avbryta sina studier på grund av låg studiemotivation eller ohälsa. Elever stannar i högre utsträckning inom samhällsvetenskapsprogrammet med en anpassad studiegång och får med sig ett antal betyg även om de inte når full examen. Fördelarna med detta är att eleven är i ett socialt sammanhang med rutiner och hinner bli något äldre innan de slussas vidare till arbete eller fortsatta studier. Dessa elever har i regel en hög frånvaro till exempel på grund av sjukskrivning eller annan problematik vilket slår igenom i frånvarostatistiken.

Humanistiska programmet har relativt hög närvaro vilket kan förstås genom den sammanhållning och studiemotivation som eleverna vittnar om. Flera elever på programmet var väl insatta i programmets struktur och innehåll när de sökte till programmet. Det är ovanligt att elever väljer humanistiska programmet av en slump eller för att de inte riktigt vet vad de vill läsa, något som är mer vanligt på till exempel samhällsprogrammet. Sammanhållningen och de aktiva utbildningsvalen får en positiv effekt på hela gruppen vilket leder till högre måluppfyllelse och högre närvaro – i valfri ordning. Närvaron har visserligen sjunkit något jämfört med HT-17, men är fortsatt relativt hög.

På barn- och fritidsprogrammet har närvaron minskat jämfört med tidigare år. En anledning kan vara att flera elever kommit in sent efter en misslyckad start på annat program. Dessa så

kallade negativa programval där eleven inte valt att gå barn- och fritidsprogrammet leder ibland till högre frånvaro. Eleverna känner sig omotiverade till skolan när de inte valt sitt program i första hand. Många elever fungerar dock bra på programmet efter en inkörsperiod och fångas upp bra av både elever och personal.

På vård- och omsorgsprogrammet har ett par elever mycket stor frånvaro kopplat till sjukskrivningar, ohälsa och bristande studiemotivation. Dessa elever erbjuds anpassad skolgång på Plattformen men har fortsatt hög frånvaro, bland annat för att eleverna istället väljer att arbeta under skoldagen. Då vårdsektorn behöver personal erbjuds eleverna timvikariat vilket några av eleverna har svårt att tacka nej till. Vi har dock fått hjälp av Vård- och omsorgscollege och programrådet att sprida till enheterna att endast ringa in elever under helgerna, vilket har hjälpt i perioder. Närvaron har sjunkit något sedan HT-17.

Närvaro/frånvaro per årskurs

Årskurs	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Sektor 3	80,3 %	19,7 %	3,3 %
1	82,4 %	17,6 %	2,0 %
2	81,9 %	18,1 %	3,1 %
3	76,1 %	23,9 %	4,8 %

Frånvaron ökar med elevernas ålder och efter myndighetsdagen då eleverna får sjukanmäla sig själva ser vi att en grupp elevers frånvaro ökar. Dessa elever behöver närvarande mentorer som snabbt fångar upp eleven och "stör" beteendet.

De elever som haft en problematisk skolgång tappar ibland motivationen i åk 3 om de ser att deras examen riskerar att utebli. Dessa elever behöver mycket extra anpassningar och stöd för att bryta en negativ trend av frånvaro. Genom aktivt arbete kan studieavbrott förhindras, även om det innebär att elevens närvaro fortsatt är under genomsnittet. Studieavbrott ses som en större fara för den enskilde eleven än en hög frånvaro även om målet alltid är att eleven ska ha full närvaro i skolan.

På Humanistiska programmet är trivseln god, måluppfyllelsen hög och närvaron god. Det är inte alltid självklart om hög måluppfyllelse leder till högre motivation och därmed närvaro eller om det är den höga närvaron som ger hög måluppfyllelse och trivsel.

Närvaro/frånvaro per kön

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Alla kön	80,3 %	19,7 %	3,3 %
Kvinna	80,5 %	19,5 %	2,6 %
Man	79,9 %	20,1 %	4,5 %

Inom sektor 3 finns endast marginella skillnader mellan könen gällande frånvaron. Det är framförallt den ogiltiga frånvaron som är högre bland pojkarna vilket bland annat kan härledas till ett par elever i åk 3 med mycket stor ogiltig frånvaro.

Sektor 4

Närvaro/frånvaro per program

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Estetiska programmet	85,5 %	14,5 %	2,9 %
Naturvetenskapsprogrammet	86,6 %	13,4 %	1,4 %
Handels- och administrationsprogrammet	79,9 %	20,1 %	6,8 %
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	67,6 %	32,4 %	10,5 %

Frånvaron minskade något på estetiska programmet och naturvetenskapsprogrammet VT -18 jämfört med VT -17 där det samtidigt ökade något på handels- och administrationsprogrammet.

Återkommande på sektorn är att ett relativt fåtal elever som har hög eller mycket hög frånvaro. De flesta elever på programmen har en låg andel av frånvaro från skolan. 16 elever hade VT -18 en sammanlagd frånvaro på 50 % eller mer.

Elever med extremt hög frånvaro tycks, med vissa undantag, i mindre grad fortsätta anmäla frånvaron där ohälsan är uppmärksammas och åtgärder redan satts in. Detta mönster kan dock endast ses om man tittar på varje elev enskilt. I de flesta fall av extremt hög frånvaro (mer än 50 %) finns en hälsoproblematik som inte direkt kan kopplas till skolan. I en kursutformad gymnasieskola där man under tidigare läsår fått flera F som betyg kan man se en tendens att eleverna "ger upp" studierna. Trots flera erbjudande från EHT och lärare om stödinsatser i olika former lyckades skolan inte få eleverna att hamna i fas med studierna. Den oanmälda frånvaron blev för tre elever så hög att de skrevs ut under våren enligt 12 kap. 4 a § Gymnasieförordningen (2010:2039).

Utifrån riktlinjer av Centrala studiestödsnämnden (CSN) så ska skolan efter fyra timmar av oanmäld frånvaro under ett antal tillfällen på en 30 dagarsperiod meddela elev och vårdnadshavare om att skolan rapporterar frånvaron till CSN. Detta utifrån förutsättningen att det åter uppstår frånvaro om minst fyra timmar under en kommande 30 dagarsperiod.

Redan efter första tillfället av oanmäld frånvaro ska ett samtal äga rum mellan mentor och elev. Frånvarorutinen har varit svår att genomföra fullt ut och är fortfarande en pågående process under läsår 2018/2019. En del mentorer upplever konflikt i att vara en stöttande mentor som samtidigt ska rapportera in en frånvaro som gör att man förlorar studiemedlet.

På handels- och administrationsprogrammet har man i arbetslaget kommit överens om att dels stämma av frånvaron i klasserna varje vecka på arbetslagstid och dels snabbt kolla av med elev/vårdnadshavare kring orsaken i de fall de är frånvarande. Här har man även lyckats kommit överens i gruppen om att vara konsekventa i rapporteringen av frånvaro vilket framöver sannolikt kommer att ge en ökad närvaro.

Frånvaroproblematiken är dock överlag ett stort och komplext problem på gymnasieskolan nationellt där det alltid finns svårigheter att komma med generella beskrivningar av var problematiken bottnar. Enligt elevhälsans personal kan man se tendenser och uppleva en ökad ohälsa hos eleverna. Inte så mycket i antal men elever med en djupare problematik och ett sämre mående, vilket ofta även avspeglas i en omfattande frånvaro.

Under läsåret 2017/2018 utformade EHT en orosblankett som används från och med augusti 2018. Vid alla former av oro kring eleven som t.ex. frånvaro, hälsa, sociala relationer fyller mentor i orosblanketten och lämnar den till rektor. Rektor tar under veckomötet upp orosblanketten med EHT där beslut tas om åtgärd.

Under läsåret 2018/2019 kommer sektorn och verksamheten i stort ha ett närvarofokus. Elevhälsan tillsammans med skolledning stöttar under läsåret arbetslag och lärare kring insatser för att öka närvaron i verksamheten och på respektive program.

Närvaro/frånvaro per årskurs

Årskurs	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Sektor 4	84,0 %	16,0 %	3,5 %
1	89,6 %	10,4 %	1,2 %
2	81,0 %	19,0 %	4,0 %
3	78,7 %	21,3 %	6,2 %

Den ogiltiga frånvaron är förhållandevis låg i jämförelsen med frånvaron i stort. Elever med en lägre frånvaro är överlag bättre på att anmäla frånvaro vid sjukdom eller annan giltig orsak.

Intressant är att frånvaron generellt och återkommande för verksamheten är högre under vårterminen än höstterminen och generellt är högre i år 3 än i år 1. Att frånvaron ökar i år 3 kan ha flera orsaker. Som myndig elev anmäler du själv frånvaron och det blir eventuellt lättare att anmäla denna. Det finns också fler elever i år 3, särskilt på yrkesprogram som får erbjudande om arbete vilket av vissa elever prioriteras framför skolarbetet.

Frånvaron ökar med årskurserna och det gäller både frånvaron i stort och den oanmälda, ogiltiga frånvaron. Närvaron har sjunkit något i samtliga årskurser jämfört med VT-17.

Närvaro/frånvaro per kön

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %
Alla kön	84,0 %	16,0 %	3,5 %
Kvinna	85,0 %	15,0 %	2,1 %
Man	82,7 %	17,3 %	5,2 %

Pojkarna har generellt en högre ogiltig frånvaro än flickorna vilket kan vara ett tecken på att pojkar i högre utsträckning än flickor har en benägenhet att skolka. Det kan också innebära att flickor i högre grad anmäler frånvaron.

Sektor 5

Närvaro/frånvaro totalt

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %	Antal
Sektor 5	68,5 %	31,5 %	19,5 %	162
1	68,1 %	31,9 %	20,3 %	153
2	79,2 %	20,8 %	8,6 %	4
3	69,9 %	30,1 %	5,5 %	5

Orsakerna den till förhållandevis höga frånvaron är olika från grupp till grupp och fall till fall, men kan sammanfattas. Oro för framtiden och möjlighet att få stanna i Sverige, posttraumatisk stress, hopplöshet, håglöshet och en därpå följande brist på motivation. Flera åtgärder för att komma tillrätta med problemet har genomförts. Motiverande samtal, anpassade studier, begränsad tillgång till digitalt lärvverktyg om närvaron inte kommer över en viss nivå, samtal med hem, kontakt med elevhälsa och så vidare. Jämfört med VT -17 har närvaron på sektor 5 ökat med nästa 10 procentenheter.

Intressant är att de elever som går i år 2 har högst närvaro. Sannolikt beror detta på att de har fått en mer skraddarsydd utbildningsform, samt har kommit längre i studierna med ett tydligare mål som följd. De är samtidigt väldigt få elever. Positivt är att närvaron i årskurs 1 har ökat med 11 procentenheter jämfört med VT-17.

Närvaro/frånvaro per kön

	Närvaro i %	Frånvaro i %	Varav ogiltig frånvaro i %	Antal
Alla kön	68,5 %	31,5 %	19,5 %	162
Kvinna	72,6 %	27,4 %	14,1 %	40
Man	67,2 %	32,8 %	21,0 %	122

Närvaron är högre för de kvinnliga eleverna. Antalet elever på introduktionsprogrammen är företrädevis asylsökande pojkar/män. En kvalificerad gissning är att deras asylstatus är det som i första hand påverkar närvaro/frånvaro.

Under läsåret 2016/2017 arbetade sektor 5 aktivt med att snabbare och mer konsekvent rapportera ogiltig frånvaro till CSN. Detta kan ha lett till att närvaron har ökat med nästan 10 procentenheter jämfört med VT -17.